

პარტლ-კახეთის გლეხ-კავშირის.

გატყდა ძველი დროება. დაირღვა სოფლის მყუდროება. სოფელმაც გაახილა თვალი და ახმაურდა. გუშინ ქედწახრილმა, მიწასთან გასწორებულმა გლეხ-კაცობამ დღეს თავი მალღო იდო, წელში ვაიმართა და ამაყად შესძახის სისხლის მწოველებს: **ჩვენც ადამიანები ვართ და ადამიანურ სხეულს ვართ ვითხოვთ!**..

და განა დრო არ იყო გამოღვიძებისა? გადახედეთ წარსულს. გახსოვთ „ბატონ-ყმობის გადავირდნა“, როცა მეფის მთავრობამ საჯაროთ გამოაცხადა: ბატონ-ყმობა აღარ არის, დღეიდან თავისუფალი იქნებიანო? ისიც ხო გახსოვთ, რა გახარებული მიეგებეთ ამ ამბავს? თქვენ, გამოუცდელებს ყველიაფერი გჯეროდა, რასაც-კი მთავრობა ამბობდა, და გახარებულნი, ერთმანეთს განთავისუფლებას ულოცავდით! რას იუქობდით? თურმე გატყუებდნენ, თვალებს ვიბამდნენ და ახალ ბორკილებს გიშხადებდნენ!

დიახ, გატყუებდეს, რადგანაც მიწები, თქვენი წინაპრების სისხლით მორწყული მიწები, ტყე, საბალახო, წყალი, — ყველა ეს უნამუსოთ ჩამოგართვეს და მებატონეებს გადასცეს; მებატონეები გააძლიერეს, თქვენ ხელცარიელი დაგტოვეს და ამავე დროს უსიკრტილოთ გარწმუნებდნენ — ბატონ-ყმობა გადავაგდეთო!

გატყუებდნენ, რადგანაც ძველ, საბატონო გადასახადებს ახალი, სახელმწიფო გადასახადები მოუმატეს, არაყიდან და ნათიდან დაწყებული უკანასკნელ ლილამდე ყველაფერს ბაგი დაადეს; სულამდე ხელი ჩაგაწვდინეს, თავისუფლება მოგისპეს და ამავე დროს ფარისევლორათ ჩაგჭურჩულებდნენ ყურში: თავისუფლები ხართ, მეტი რაღა გინდათო!

გატყუებდნენ, რადგანაც თქვენს დასაუძლორებლათ და წელში ვასატებათ სალდათობა შემოიღეს, დავაგაცეზებული ოჯახიშვილები ხელიდან გამოგაცალეს და უშუშახლოთ დაგტოვეს, ოჯახი ძირიანათ დაგინგრეს, კერა მოგიშალეს და ამავე დროს უნამუსოთ გარწმუნებდნენ — გლეხის ოჯახს ავაყვავებო!

დიახ, გლეხებო, მიწები ჩამოგვართვეს, ახალი ხარჯები გავაწერეს, სალდათობა შემოიღეს, მემამულეების ბატონობასთან მეფის ბატონობაც მოგვახვიეს თავზე, მემამულეების უღელთან ერთათ მეფის უღელიც დაგვადგეს მარჯვენა, ჩვენს ჩასაწუმებლათ და მოსამაძლიერებლათ თითო ცილა ადგილი გადმოგვიდგეს, ცოტა რამ თავისუფლება გვიწყალობეს. და ყველა ამ თვალთმაქცობას „ბატონ-ყმობის გადავირდნა“ დაარქვეს. და ასე, ორ უღელში შებმულნი სიღარიბისა და შიმშილობის კერათ გადაგვაქციეს.

წყველა და სკვდილი მეფის მთავრობას, რომელმაც ასე ახლო-დახლოთ ჩვენი გაჭირებული ცხოვრება!

თუ ერთი უღელი სამძიმო იყო ჩვენთვის ორი უღელი უფლო დავამძიმდებო. და იგი გაჭირდა ცხოვრება, შიმშილობა შემოგვეპარა, ჩვენი კოლშეილი შიმშლათ დაიარეზა, მეტი მოთმენა შეუძლებელია. ჩვენს გაჭირებაში ქვაც-კი ხმას ამოიღებს. დაფიქრდით აბა. ის, ვინც დედამიწას გული გაუხსნა და ზურმუხტით აახვერდა, ვინც ტყეები გაჩეხა და სოფლები გააშენა, ვინც წლებზე ფებს იდგამს და დღე მუდამ ოფის იწურამს, ის ვინც ქვეყანას ძუძუს აწოვებს — ის ხალხი გლეხკაცობაა; და იგი სწორეთ ეს ხალხია დღეს სიღარიბესა და შიმშილობაში ჩავარდნილი. დიახ, მეტი მოთმენა შეუძლებელია, აქ ქვაც-კი ხმას ამოიღებს. საჭიროა თათონ ხალხმა მოჰკიდოს თავის საქმეებს ხელი, რადგან **ხალხის განთავისუფლება თითონ ხალხმა უნდა მოახდინოს, და არა მფუფებმა.** და იგი „დაიძრა სოფელი“. გურიიდან დაწყებული ქიზიყამდე ყველგან ფეხზე დადგა გლეხკაცობა და ერთ ხმათ გრიალებს. **ძირს ბატონ-ყმობის წინაშე! ძირს მფუფის მთავრობაო! მათ წინ მიუძღვის ძალაძის მუშები** და ასე სოფლისა და ქალაქის მშრომელნი ერთ დიდ ჯარათ გადაქცეულნი სასტრუკი იერიშით მიდიან „ძველი წესი ის“ წიააილდეგ. **პარტლ-კახეთის გლეხებო! ჩვენც შეღო უთდეთ ამ რაზმს, ჩვენც გავვრიოთ მათს ფერსულში, მათ წ. ერთათ ჩვენც დავცეთ მტერს ყივინა და მოვითხოვოთ:**

1. წოდებების გაუქმება (ჩვენ არ გვინდა არც აზნაურობა, არც გლეხობა; ჩვენ გვინდა, რომ ყველა თავისუფალი მოქალაქე იყვეს და ყველას ერთნაოი უფლება ჰქონდეს).
2. მოსპობა ყოველგვარი ბეგარისა, საბატონო იქნება ეს ბეგარა, სამღვდელო თუ სახელმწიფო.
- 3) მოსპობა საბატონო და სამღვდელო გადასახადებისა (თავდასახსნელი ფული, დრამა და სხვა).
4. „ხიზნებს“, „დროებით ვაღდებულებს“, სახაზინო და საეკლესიო გლეხებს საკუთრებათ გადაეცეს ყველა ის მიწები, რომლითაც დღეს საღატებლობენ ისინი.
- 5) დაუბრუნდეს გლეხებს ადგილ-მამულეები, რომლებიც ჩამოუჭრეს მათ „ყმების განთავისუფლების“ დროს და შემდეგ (სახნავე მიწები, ტყე, საბალახო, წყალი).
6. დაუბრუნდეს გლეხებს ის ფული, რომელიც გადაიხადეს მათ თავდასხვის დროს ან სხვა ხარკების გადახ-

დაძი. ამისთვის მონასტრებს, ეკკლესიას და მეფის საგვარეულოს ჩამოერთვას მამულები; ცალკე გადასახადი გაეწეროს სხვილ შემამულე თავად-აზნაურებს, რომლებმაც თავ-დასახსნელი ფულა ჩაიჯიბეს. დაუბრუნდეს აგრეთვე მალაზიის ფულები თავისი სარგებლით. ყველა ეს ფულები უნდა მოხმარდეს სოფელს მისი საჭიროების დასაკმაყოფილებლათ (საავათმყოფოები, გზები, აილები და სხვ.).

ყველა ამ ცკლილებების მოსახდენათ უნდა დაარსდეს **საგლმოს კომიტეტი** (თვითეულ სამამასახლისოში ან რამდენიმე სამამასახლისოში თითო საგლეხო კომიტეტი), რომლებიც მოაწესრიგებენ საქმეს გლეხ-კაცობის სასარგებლოთ.

7. მოისპოს „მირიო პოსრედნიკობა“ და დაარსდეს გლეხებისაგან არჩეული სასოფლო სასამართლოები, რომლებიც გვცდებიან შეამცირონ ღალა და სხვა საიჯარო ხარჯები. მიწის ღალა მოსავლის შეათედზე მეტი არ უნდა იყვეს. შემამულემ თითონ უნდა წაილოს თავის ხვედრი.

8. მოისპოს ბაჟეზა არაყზე, სპიჩაზე, ნავთზე და სხვა ამისთანა გადასახადები. ამის მაგიერ დაწესდეს პირდაპირი გადასახადი შემოსავლის დაკავალათ. ვისაც ორმოცდაათ თუმანზე მეტი არ ექნება წლიური შემოსავალი, ის არავითარ ხარჯს არ უნდა იხდიდეს.

9. მოისპოს ს. ლდათობა და დაწესდეს სახალხო შიი-აოკლეა.

10. დაწესდეს უფასო და ყველასთვის საგაღდაკულო სწივლა-განათლება როგორც ქალებისთვის ისე კაცებისთვის თექვსმეტ წლამდე. ღარიბ მოსწავლე ბავშვებს სახელმწიფო ხარჯით უნდა ეძლეოდეს საზრდო, ტანისამოსი და სასწავლო ნივთები.

11. მოისპოს „ბაშფორთები“. ყველას უნდა ჰქონდეს უფლება იქით წავიდეს, საითაც მას სურს.

12. არ გვინდა „პრისტავები“ და „უზბდი ნაჩალნიკები“. დაწესდეს სოფლის, დაბის და მაზრის თვითმართელობა. მმართველებს ჩვენ თითონ უნდა ვირჩევდეთ ყველა, — ქალები და კაცები, პირდაპირი, თანასწორი და დახურული კენჭის ყრით.

აი ის მოთხოვნები, რომლისთვისაც ვიბრძალებო, ჩვენ, **მთელი გლეხ-კაცობა**.

თქმა არ უნდა, რომ შემამულეები და მღვდლები ჩვენ წინააღმდეგ იქნებიან. მაგრამ მათთან გამკლავებას დიდი რამე არც უნდა. ისინი ეხლავე სორობს ეძებენ აღბათ იციან, რომ ჩვენთან ხუმრობა იაფათ არ დაუჯდებათ. მაგრამ საქმე იმაშია, რომ აქ წინ გადაგველობება მეფის მთავრობა, ის მთავრობა, რომელმაც მებატონეების უფელთან ერთად მეფის უღელიც დაგვადგა ზურგზე და გაქირვებაში ჩაგვადლო. აი ამ მთავრობას უნდა დავხედოთ ვაჟკაცურათ! არ დაივიწყოთ, კლუხებო, რომ მეფის მთავრობა შემამულეებისა და სხვა მღვდლებისგან შესდგება! ესენი ადგენენ ღლეს კანონებს, ესენი გვაწერენ ხარჯებს, ესენი განაგებენ ჩვენ საქმეებს. მეფე, მინისტრები, გუბერნატორები, „უზბდი ნაჩალნიკები“, „პრისტავები“, ჩაფრები, თანდარბები და სხვა ამათთანა მუქთ-ყლაპიები, — აი ვინ შეადგენენ მეფის მთავრობას. როგორც ძალისაგან ბატკანი ვერ დაიბადება, ისე ამ მთავრობისგან სიკეთეს არას უნდა ველოდეთ. **ნამდვირ ავანსურლუბთ ჩვენსას, სანამ ძველნათ მფის მთავრობა იარღინებს.** ამიტომ ჩვენ უნდა მოვსპოთ მეფის მთავრობა. ჩვენ უნდა გადავლამოთ მეფის მთავრობა და მის ადგილზე ავირჩიოთ **დამფუძნებელი კრება** ყველამ, ქალმა და კაცმა, პირდაპირი, თანასწორი და დახურული კენჭის ყრით. ჩვენ უნდა დავაელოთ ამ დამფუძნებელ კრებას, რომ მან **დემოკრატიული რესპუბლიკა**, ან სხვანაირათ რომ ვთქვათ, **ხალხის მთავრობა** შემოიღოს ქვეყნათ, რომელიც ხალხის მოსამსახურე იქნება, და არა თავისი თავის.

მოისპოს მეფის მთავრობა და მის ადგილზე აირჩეს ხალხის მთავრობა, დემოკრატიული რესპუბლიკა!

აი რას მოვითხოვთ ჩვენ, აი რას ითხოვს დღეს მთელს რუსეთის მუშა-ხალხი. ვიმეორებთ, ჩვენ მარტონი არა ვართ ამ წმინდა საქმეში, ჩვენთან არის დღეს მთელი რუსეთის მუშა-ხალხი, ჩვენთან არის აგრეთვე ყველა გამოფხიზლებული გლეხ-კაცი, ჩვენ ვაფაციკებით ურს გვიგდებს სალდათებიც-კი, ის სალდათები, რომლებიც მეფის ტახტს უნდა იცავდნენ! და როცა სოფლისა და ქალაქის მშრომლები ერთმანეთს ხელს გაუწოდებენ, ძმათ შეეფიცებიან და საერთო იერიშს შეიტანენ მეფის ტახტზე — იცოდეთ გოლებო, რომ მათ ვეღარა დაუდგება-რა წინ!

მაშ წინ მედგრათ, ვაჟკაცებო **გამომწვაროთ ვინ ძალაქის მუშები** და გავყვით მათ დემოკრატიული რესპუბლიკისკენ. გავყვით და მათთან ერთათ დავლენოთ საზიზლარი წესები, რომ გზა გავიკაფოთ იმ თანასწორობის ცხოვრებისკენ, იმ **სოსიალისტური** წესებისკენ, საიოყნაც ისე ვაფაციკებით მიისწრაფიან ქალაქის მუშები **და ღარიბი გლეხკაცობა**.

ქობის ბატონმფრის უღელი
ქობის მფის მთავრობა!
დაუბარგონს ხაუღლხო დამფუძნებელ კრებას!
დაუბარგონს დემოკრატიული რესპუბლიკას!
დაუბარგონს ხალხს!

ქობის მფის მთავრობის წინააღმდეგ.

ქობის მფის მთავრობის წინააღმდეგ.